



Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege cu privire la abrogarea capitolului XIII¹ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003

(nr.79 din 16.03.2022)

Direcția generală juridică a examinat, în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului, proiectul de lege specificat în titlu și expune următoarele considerații.

I. Aspecte generale:

1. Proiectul supus avizării a fost înaintat spre examinare Parlamentului cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin proiect se propune abrogarea capitolului XIII¹ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003 care prevede instituția medierii judiciare obligatorii pentru unele categorii de cauze civile.

3. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art.66 din Constituție.

4. Proiectul de lege propune abrogarea normelor ce sunt reglementate prin lege organică, în corespundere cu prevederile art.72 din Constituție și art.10 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

II. Observații de conținut și tehnică legislativă:

1. Menționăm că, potrivit practicii constante de tehnică legislativă, în vederea exprimării normative a intenției de abrogare a unei norme juridice, în denumirea legii se utilizează sintagma „*Lege pentru abrogarea ...*”. Astfel, urmează a fi modificată denumirea proiectului de lege în acest sens.

2. Cadrul normativ al Uniunii Europene încurajează utilizarea procedurilor alternative de soluționare a litigiilor (medierea extrajudiciară): Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Rezoluția Parlamentului European din 25 octombrie 2011 referitoare la soluționarea alternativă a litigiilor în materie civilă, comercială și de familie (2011/2117(INI)), Directiva 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială, Directiva 2013/11/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2013 privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum și de modificare a Regulamentului (CE) nr.2006/2004 și a Directivei 2009/22/CE, Recomandarea nr.(98)1 a Comitetului Miniștrilor către statele membre privind medierea familială, Recomandarea (2002)10 a Comitetului Miniștrilor către statele membre privind medierea în materie civilă.

Cu toate acestea, cu referire la medierea judiciară obligatorie se indică faptul că: „pentru a nu prejudicia accesul la justiție, respinge impunerea obligativității totale a sistemului ADR (soluționarea alternativă a litigiilor) la nivelul UE, dar sugerează că ar putea fi examinat un sistem obligatoriu prin care li se propune părților să ia în considerare analizarea posibilităților oferite de ADR;” conform Rezoluției Parlamentului European din 25 octombrie 2011 referitoare la soluționarea alternativă a litigiilor în materie civilă, comercială și de familie. Iar, Recomandarea nr.(98)1 a Comitetului Miniștrilor către statele membre privind medierea familială indică: ”în principiu, medierea nu trebuie să fie obligatorie.”

3. Reținem că la data de 26.04.2018 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr.8 privind excepția de neconstituționalitate a medierii judiciare, introduse prin Legea nr.31/2017 pentru completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003, prin care a recunoscut constituționale prevederile: art.182¹ alin.1) lit.b), 182², 182³, 182⁴ și 182⁵ din Codul de procedură civilă.

La caz, Curtea a concluzionat următoarele: „63. Curtea reține că statul este îndreptățit să țină cont de obiectivele eficienței și ale economiei, indiferent dacă un mod mai greoi de desfășurare a procedurilor, în cazul persoanelor care nu ajung la un acord în procedura medierii, ar reprezenta o ingerință în principiul judecării cauzei într-un termen rezonabil. Scopul încercării obligatorii de soluționare a litigiilor pe cale amiabilă este cel de a se realiza o soluționare a acestora mai rapidă și mai ieftină. O soluționare mai rapidă și mai ieftină a litigiilor este, în primul rând, în interesul fiecărei părți. În același timp, acest fapt presupune o degrevare a instanțelor în ansamblu și sporește efectivitatea administrării justiției de către stat. În

fine, ajungerea de către părți la un acord într-un cadru extraprocesual este adesea mai propice pentru obținerea unei „păci juridice” durabile, în comparație cu o decizie judiciară litigioasă.”

Însă, potrivit notei informative, Rapoartelor statistice privind procesele de mediere judiciară din anii 2018-2021 și Expertizei Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la proiectul în cauză, urmare a adoptării Legii nr.31/2017, prin care s-a introdus instituția medierii judiciare obligatorii, s-au constatat rezultate negative, contrare celor urmărite de legiuitor – „îngreunarea și tergiversarea proceselor judiciare” - aspect care ține de oportunitatea adoptării legii și nicidecum de constituționalitate.

Corespunzător, conchidem că aprecierea oportunității adoptării prezentului proiect de lege ține de atribuțiile Parlamentului.



Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală

Ex: V. Cașu
Tel. 820-237;